

rem propinquorum nunquam consideratur lætio  
 35 † etiam si modico aliquo accepto spes opulentissimæ hæreditatis, necnon ingens patrimonium fuerit amissum à renunciatis. *Rovit. consil. 44, sub n. 15, vers. & est maxima differentia lib. 1, Gratian. discept. Forens. 568, n. 31, & seq. Rota decis. 141, n. 1, & seq. p. 5, & recent. & in Maceraten. Pec. 20, Junii 1644, §. & in hanc sententiam impressa decis. 10, apud Eminentiss. Octob. & in dicta Rom. fid. de Cosciaris 16, Martii 1648, præd. coram Eminentiss. Corrado, cum aliis de quibus in eadem Rom. hæredit. de Toscanellis 31, Maii 1649, coram R. P. D. Melio.*

Eoque minus dum versamur in renunciacione  
 36 † suscepto jam habitu Religionis intra annum noviciatus facta, quæ solemnitatibus statutorum regulariter non subjacet. *Sperell. decis. 16, nu. 47, cum adductis per Rotam in dicta Rom. success. de Comitibus 15, Januarii 1642, §. & videatur cessare difficultas, coram Reverendiss. Dunozeo, nec in facto dubitari potest quin esset novitia † dum nuncupatur Rever. Sor. Felix in seculo Catharina Felix, argum. textus in l. labeo 7, vers. sed est magnopere ff. de supellect. legat. l. plenum §. equitis ff. de usu, & habit. Bero consil. 64, n. 28, lib. 2, & in præcis terminis ratiocinatur Rot. in dicta Rom. success. de Comitibus 23, Junii 1642, §. ne adversari in fine coram Reverendiss. Dunozeo, super quo tamen vim non facio, † quandoquidem ex vine terata istius Patriæ consuetudine solemnitates statuti in hisce renunciacionibus adhiberi quotidie solent.*

Quemadmodum ergo ad honestatem renunciacionis, ejusque justitiam familiæ conservacionem inter cætera expresserunt, utique si contraheutes istud præ oculis habuissent atque ad sic contrahendum causa conservandæ agnationis † simpliciter devenissent prius, ac in dispositiva instrumenti de hoc mentionem fecissent, quia sicuti pro argumento utilitatis in quandam consequentiam familiæ conservacionem deduxerunt, ita pariter si ad renunciandum causa conservandæ agnationis moti fuissent, dubio procul idem expressissent, l. unica §. si autem ad desicentis, C. de caduc. tollen. Alex. consil. 70, n. 12 lib. 7, Menoch. consil. 85, n. 110, & seqq. & post ipsos in proximis terminis Rota in Rom. success. de Comitibus 23, Junii 1642, §. altera desumpta coram Reverendiss. Dunozeo.

Renunciacionis de natura quod sit, ut strictam interpretationem recipiat ad rem facere non videtur, ex quo lata interpretatio † ex clausulis renunciacionis adjectis, atque ex ingressu in religionem desumitur. *Panciroi. consil. 62, n. 15, Cravett. consil. 160, n. 1, Rot. decis. 714, n. 5, part. 1, recent. & recedendo à prius resolutis apud Gilian. ad stat. Perusin. decis. 96, n. 14, & 15.*

Ex quibus cum renunciatio quoad factum dici nequeat turbida, dum de ea ex publico liqueat Instrumento, tota difficultas ad juris articulum in judiciis frequentem reducatur inde  
 41 propterea fit, ut illius exceptio † remedium immisionis Monasterio prætendenti venire ab intestato contra dispositionem claram renunciacionis impediatur, Bald. in l. Ancilla n. 2, Cod. de furtis, Menoch. de recuper. remed. 1, n. 223, & in præcis terminis. Rota apud Gilian. ad stat. Perus. d. decis. 95, n. 12.

## CAPUT XXXVI §. 10.

## SUMMARIUM.

- 1 Dos jam nuptæ non detrahatur de bonis fideicommissi.
- 2 Puella adhuc non nubilis dotem ex fideicommissio non deducit.
- 3 Legatum dotis à patre filia relictum de jure ad hæredes transmittitur. Amplia etiam stante statuto exclusivo feminarum ob dotem nu. 4. Fallit ut n. 5. Dotis non obstante statuto excludente feminas ex conjecturis efficitur purum num. 6. Dotis titulo institutionis relictum non dicitur purum num. 7. Relictum puellæ in causam nuptiarum quando purum sub modo aut conditionale dicitur qui trahent n. 26.
- 8 Rubrica generaliter loquens attenditur, nec restringitur per nigrum. Amplia ut n. 14.
- 9 Decus Civitatis resultat si ex duabus una domus construat. Civitas emergit ex compositione unius ad alteram domum n. 12.
- 10 Peritis in arte plurimum defertur. Et nu. 11.
- 13 Judex cavere debet ne disposita ex decreto ad formositatem tendant ad emulacionem.
- 15 Pretium præsumitur justum, & competens ad effectum retrahendi, quod paulo ante fuit inventum.
- 16 Periti quando ex forma statuti sunt eligendi pro liquidando valore ad effectum retractus aliter liquidari nequit.
- 17 Modus, & conditio in dubio præsumitur. Est adjacens determinatio originem principalis dispositi non impediens, sed executionis dirigens, & coarctans effectum num. 18. A conditione resolutiva non differt num. 19. Quoad exitum, & resolutionem contractus & conditio æquiparantur n. 20. Differt à conditione quia respectu conditionis dispositio non sortitur effectum nisi purificata conditione n. 21. Non nisi post consequutum emolumentum impletur n. 22. Impleri debet per modum compulsionis, conditio per viam exclusionis n. 23. Interpellationem requirit; non autem conditio n. 24. Et conditio in contractibus innominatis æquiparantur n. 25.

**D**Ote pro constituenda puellæ ex descendibus † jam nuptæ regressum non dari ad bona fideicommissio subjecta dixi allegat. 28, num. 14, lib. 3, Merend. controvers. 30, numer. 7, & per totam lib. 4, Censal. ad Peregr. de fideicommiss. fol. 278, vers. sed quod beneficium, & isti ibidem culpa impressoris corruptè allegantur: alios cumulat Fusar. de substit. quest. 51, n. 18, tamen ipse contrariam amplectatur opinionem. In hoc autem §. investigat Auctor in scemina existens in capillo adhuc non nubilis obligata restituere fideicommissum, possit sibi retinere dotes constituendas dum contraxerit nuptias, & à num. 1. usque ad 5. Adductis hinc inde doctoribus articulum indecisum relinquit, quemadmodum facit Redenasc. consil. 5, num. 1. Nos autem existimamus articulum negativè esse resolvendum quod nimirum puella adhuc non nubilis † nequeat ex fideicommissio 2 dotem

## Observationum de Alimentis Cap. XXXVI. §. 10. 65

dotem retinere, minusve vis eam deducendi, si nupta decedat ad hæredes transmittere valeat, ut præter hic congestos n. 2, comprobant plures alii apud Fusar. de substit. quest. 531, n. 46, quorum opinionem prævalere admittit: ibi Fusar. sub nu. 42, versic. placet tamen magis prima opinio. Merend. controvers. 29, n. 13, & seq. lib. 4, Censal. ad Peregr. de fideicommiss. art. 42, versic. decimo quarto declaratur fol. 278. Neque curandum videtur quod Fusar. in consil. 7, n. 13, & 14, contrarius sibi ipsi fuerit, dum vult Jus consequendi dotes in fideicommissio puellæ etiam ante nuptias competere.

Jure communi inspecto filia legatum dotis à patre relictum † semper purum reputatur, adeo ut etiam nuptis non secutis debeatur, atque ad hæredes transmittitur, ut latissimè prosequitur Auctor hic n. 14. Cyriac. controvers. 72, num. 47, Caren. resolut. 33, sub num. 18, versic. respondetur. Bottillier. de success. ab intest. cap. 1, Theorem. 18, sub numer. 5, versic. nihilominus cessat, & Theorem. 24, nu. 7. At si legatum dotis ab extraneo fiat, tunc dicitur conditionale, ad latè tradita per Spad. consil. 332, n. 1, & per totum lib. 1, Mart. Medic. ad decis. Senen. examinat. 2, n. 27, & 28, Bottill. de success. ab intest. c. 1, d. Theorem. 18, n. 5, & latius Theorem. 24, n. 5, Caren. d. resolut. 33, n. 18, & resolut. 123, n. 9, Rot. decis. 124, n. 3, & seq. per tot. ubi optimè declarat, p. 9, tom. 1, recent. repetita Carill. decis. 237.

Si verò addit statutum vigore cujus femina extantibus masculis à successione intestata parentis cum onere dotandi excludentibus injuncto arcentur, & tunc structura ipsius statuti inspicenda venit, si enim disponit, quod dotata † non succedat, tunc dos succedit loco legitimæ, ac consequenter legatum in causam dotis dicitur purum & transmissibile. Cyriac. controvers. 72, n. 7, Merlin. de legitim. lib. 3, tit. 1, quest. 8, sub n. 9, & respondet Castrensis, Baratt. decis. 215, n. 12, & ibi Ferentill. sub gloss. B. in fine. Leoncill. decis. Ferrar. 123, n. 2, & 3, Caren. resolut. 33, n. 5, Pignat. ad stat. Ferrar. rubr. 139, n. 48. Si verò statutum simpliciter excludit filias propter masculos deinde eas dotari mandat, † tunc dos non succedit loco legitimæ, ita ut legatum pro dote relictum à patre dicitur conditionale, nec debeatur nisi secutis nuptiis. Noal. de transmiss. cap. 17, n. 56, 57, & 58, Gratian. discept. 542, n. 49, & seqq. Merlin. de legitim. lib. 3, tit. 1, quest. 8, sub n. 9, versic. in primo autem casu: latè Altograd. consil. 87, n. 11, & seq. lib. 1, Cyriac. controvers. 72, n. 10, Capyc. Galeott. controvers. 15, num. 14, & 16, lib. 2, Redenasc. consil. 5, num. 4, & seq. Rot. in Eugubina divisionis 13, Maii 1658, n. 7, & 9, Bevilacqua: circa quam distinctionem nonnulla dixi allegat. 59, nu. 18, & 19, lib. 3. Ex quibus declarata remanent deducta per Auctorem à n. 5, ad 25.

Cum animadversione quod licet legatum filia pro dote † à patre relictum conditionale dicitur stante statuto feminas simpliciter excludente, ex conjecturis tamen purum evadit, quemadmodum fusiùs post alios demonstrat Cyriac. dicta controvers. 72, ex nu. 15, & per totam. Redenasc. dicto consil. 5, ex nu. 7. Ex eo autem dumtaxat, quod titulo institutionis † dos legata appareret, non per hoc legatum conferetur purum. Gabr. consil. 140, n. 9, & 10, lib. 2, Rot. decis. 408, nu. 5, part. 2, recent. & coram Ludov. decis. 565, sub n. 9, versic. attamen quod Cyriac. controvers. 71, n. 14, & sequent. ubi num. 16, vult requiri saltem mentionem legitimæ, & con-  
 Melius ad Castillum de Alimentis.

rovers. 72, num. 16, & 19, ad effectum ut legatum pro dote relictum purum reputetur. Giovagn. consil. 41, num. 33, & 34, lib. 1, Galvan. consil. 31, numer. 27, & 28. Altograd. consilio 87, sub n. 6, versic. nec obstant. lib. 1. Bottillier. consil. 19, nu. 7, & per totum, ubi quod dos succedat loco legitimæ juxta statutum Cremonæ quod repetit. Caren. resolut. 33, num. 6, 7, & 14, cum adductis per Merlin. de legitim. lib. 3, tit. 1, quest. 8, nu. 55, & sequent. in moderna impressione. Redenasc. consil. 5, num. 7, & seq. Carill. decis. 290, n. 22.

Quæ omnimoda feminarum exclusio propter masculos ex rubrica colligitur veluti concepta, quod stantibus masculis femina non succedant quantumvis in nigro dicta generalitas exclusionis restringeretur, ut puta ex eo, quod feminas per masculos dotari caveretur: siquidem verba rubricæ † ad decisionem causæ allegari possunt, licet per nigrum strictius loquens illius dispositio restringeretur. Ludov. decis. 5, nu. 2, Fenzon. ad stat. Urb. numer. 8, fol. 339, & nu. 4, fol. 366, & nu. 78, & seq. fol. 412, ubi à n. 72, usque ad 78, fol. 411, & sequent. concludit similem rubricam, & si verbo careat perfectam continere orationem & faciunt tradita Pignat. ad stat. Ferrar. rubr. 34, n. 1, & 2, latè Rota, coram Royas, decis. 359, sub n. 14, vers. itaque cum dicta rubrica & seq. cum adductis in Pisaren. Pecuniaria 14, Junii 1652, nu. 9, Cello, & in dicta Eugubina divisionis 13, Maii 1658, n. 8, Bevilacqua.

Hinc in simili dicebam alias, quod stante decreto cum rubrica universalis. De domibus honorificè ædificandis dum de duabus in unicum dumtaxat domum construendis agebatur exinde honorificentiam, † decus, & ornamentum Civitatis à decreto contemplatam resultare, quem sanè effectum separatæ dubio procul non operabantur, ut in præcis terminis. Bard. de jur. protomiss. §. 3, n. 2, & §. 4, versic. unde lex: quem refert & exornat. Rot. coram Merlin. decis. 437, nu. 13, repetita decis. 339, part. 5, recent. Pignat. ad stat. Ferrar. rubr. 95, sub nu. 23, versic. & amplius, cum præcipue dictarum domuum unionem cessuram in insigne ædificium Peritus profiteatur, cujus quidem judicio, dum pars acquievit, nec aliter judicandum veniebat, ex quo peritus in arte † plurimum defertur. Bu-  
 ratt. decis. 913, num. 3. Otthob. decis. 7, nu. 15, & decis. 60, nu. 4. Censal. decis. Lucen. 73, num. 10, & sequentibus. Attento maxime quod ex relatione † convincitur domos retrahentem, & retrahendam non solum ad invicem cadere, utrum etiam habere signa utriusque domus imperfectionem indicantia, ut in proposito animadvertit Gratian. disceptat. 745, numer. 40.

Ultra quod domus sic separatæ nonnullas præ se ferebant incompositiones per informantes admittas, quas retrahens componere obtulerat, ex qua quidem compositione † nitor, ac prospectus Civitatis emergebat considerabilis etiam ad effectum ut intret dispositio decreti. Merlin. dicta decis. 337, sub n. 10, vers. ornatus enim. Hic consistit in eleganti facie, & structura de foris exposita repetita, decis. 339, part. 5, recent. & faciunt tradita per Cameram in Romana Affrancationis 12, Decembris 1642, n. 15, 17, & per totam Bonvisio.

Modò non obsistit, quot sequeretur habentes amplissimas domos ipsis contiguas æquè, vel paulo